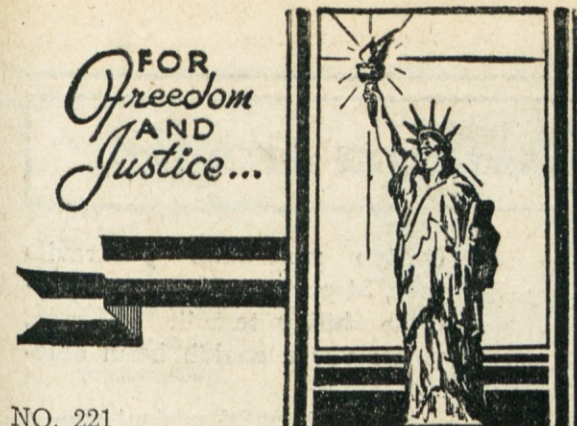

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 221

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, NOVEMBER 16, 1961

STEV. LX — VOL. LX

"Mirno sožitje" po zamisli Hruščeva!

Moskva ni zadovoljna s finsko notranjo politiko. — Finska razpustila parlament in objavila nove volitve, ki naj pokažejo ljudsko voljo.

HELSINKI, Fin. — Kdor je v podrobnostih zasledoval razvoj politične krize na Finskem, je mogel ugotoviti:

Finska je takoj po prejemu ruske note poslala svojega zunanjega ministra v Moskvo na pogovor z Gromikom, da bi finški diplomat zvedel, kaj vse tiči za ruskim žuganjem. Finski zunanji minister je to hitro zvedel in še celo v nenavadno brezobzirni obliki. Gromiko mu je namreč rekel, da "Rusija nima niti najmanjšega namena, da bi se vmešavala v finsko domačo politiko, da pa je postal političen položaj na Finskem negotov in ... da so se pojavili gotovi politični krogi, ki bi radi pretrgali nadaljevanje sedanje finske zunanje politike.

Finska vlada je hitro razumela, kaj vse to pomeni. Razpustila je parlament in razpisala nove parlamentarne volitve za 4-5. februar 1962.

Čeprav še niso znane vse podrobnosti, kako je prišlo tako hitro do popolnoma nepričakovanega razpusta parlamenta in razpisa novih volitev, je dogodek sprožil cel val komentarjev po vsem svetu. Vsi komentariji se strinjajo v osnovno misel: nastop moskovskih diktatorjev je ponoven dokaz, kaj pomeni "mirno sožitje" v komunističnem jeziku.

Vdova Trockega zahteva obnovo znanih procesov

PARIZ, Fr. — Vdova Lea Davidoviča Trockega, ki ga je Stalinov plačanec leta 1940 v Mehiko umoril, se je obrnila na vrhovno vodstvo Sovjetske Komunistične partije, naj obnovi znane Stalinove procese iz tridesetih let, ko so bili obsojeni na smrt stari Leninovi sodelavci, nasprotniki Stalina. Med njimi je bil prvi njen mož.

Vdova Trockega je zaprosila partijske vodnike, naj ji sporoče tudi, kaj se je zgodilo z njenim sinom Sergijem Sedovom, ki je bil prijatelj leta 1935 samo "zato ker je bil sin Trockega."

Poznavalci Hruščeva trdijo, da bo vdova le težko dobila iz Moskve povoljen odgovor, ker Hruščev ni bil njenemu pokojnemu možu nikdar posebno naklonjen. Tekom svojih napadov na Stalina, ni Trockega nikdar branil, pač pa ga je obsodil nekoč kot "zaveznika fašistov."

Princ Andrej se hoče ločiti od žene

LONDON, Vel. Brit. — Princ Andrej, najmlajši sin pok. kralja Aleksandra in pok. kraljice Marije, se hoče ločiti od svoje žene bivše hesenske princeze Kristine, da mu ni zvesta.

Princ Andrej je star 32 let, njegova žena, ki je nečakinja vojvode Filipa, soproga kraljice Elizabete II., pa 28 let.

HIGH WINDS

Vremenski prerok pravi:

Oblačno, vetrovno, milo in deževno. Najvišja temperatura 57.

Novi grobovi

John Kuhar
V Metropolitan General bolnici je preminul 78 let stari John Kuhar, stanujoč pri sinu na 11408 Headley Ave. Bil je vdovec, soproga Mary je umrla novembra 1960. Tukaj zapuščajo hčere Mary Bedford, Ann Hermann, sinova Johna (Cook) in Williama, 7 vnukov, sestre Ann Godlar in Ursulo Mazer ter več drugih sorodnikov. Bratje Joseph, George in Frank so umrli. Rojen je bil v Sv. Juriju na Zdolah, kjer zapuščajo sestro Terezo Kink. Poprej je več let vodil grocerijo in mesnico na 1296 E. 26 St. Pogreb bo v soboto jutraj ob 9:15 iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ob desetih, nato na Kalvarijo.

Zaklonišča za Kanado bi stala pet milijonov?

HAMILTON, Ont. — Bivši direktor Ontarijske vladne organizacije za ukrepe v slučaju narodne stiske G. W. Pearce je dejal, da je proučevanje zvezne vlade pokazalo, da bi stala zgraditev zadostnega števila javnih zaklonišč pred atomskim prahom v slučaju vojne v Kanadi okoli 5 milijonov dolarjev.

Pearce ni povedal o tem nič podrobnejšega, poudaril je pa, da ne spada med one, ki trdijo, da je v slučaju atomske vojne nemogoče pobegniti smrti. Zaklonišča bo rešilo življenje onim, ki bodo primerno oddaljeni od kraja eksplozije.

Na splošno je začelo v Kanadi prodirati mnenje, da je vlada dolžna poskrbeti za zaklonišča, če so ta res potrebna za rešitev naroda.

Furtseva išla radi brata?

MOSKVA, ZSSR. — V zahodnih diplomatskih krogih trdijo, da je bila Katerina Furtseva izključena iz prezidija Centralnega komiteta Komunistične partije, ker je skušala kriti svojega brata.

Ta je bil na čelu nekega gradbenega podjetja in je bil zaradi poverljivosti vladnih finančnih skladov obsojen na ječo.

Gen. Lucius Clay se ulegne skoro vrniti

Posebni predsednikov opolnomočenec v Zah. Berlinu je mejevoljen zaradi neodločnosti Washingtona v berlinskem sporu.

BERLIN, Nem. — Ko so komunisti postavili med zahodnim in vzhodnim delom Berlina sedaj tako zloglasni zid, je poslal predsednik ZDA Kennedy v Zah. Berlin ameriške vojaške okrepitve in imenoval gen. L. Claya za svojega posebnega pooblaščenca v Zah. Berlinu, da bi dvignil moralo tako v Berlinu kot v Zahodni Nemčiji.

Gen. Lucius Clay, ki je znan po tem, da je ob rdeči berlinski blokadi 1. 1948 predložil Washingtonu, naj blokado prodre z vojaško oklepno kolono, je tudi sedaj hotel v Berlinu nastopiti odločnejše. Pri tem je naletel na hude ovire v Washingtonu. To ga je zelo vznemirjalo in se je baje odločil, da se bo vrnil domov, ker da ima v Berlinu preveč vezane roke. Bolj zadovoljen je Clay s stališčem Pariza. Menda je neko svoje poročilo o položaju v Berlinu v Washington zaključil: "Nikdar nisem mislil, da bom moral kdaj to reči, toda hvala Bogu za Francoze!"

Zveze med titovci in italijanskimi socialisti

RIM, It. — Koncem preteklega tedna je prišla uradno na obisk v Italijo gost Socialistične stranke P. Nennija delegacija Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije pod vodstvom dr. Vladimirja Bakariča.

Tekom razgovorov je bila ugotovljena sorodnost pogledov v celi vrsti vprašanj mednarodne politike.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije je iz nekdajnje Osvobodilne fronte ustvarjena množična organizacija jugoslovanskih komunistov, ki so v Zvezi tudi na vseh važnejših položajih.

— Vodne melone so doma v Egiptu.

Iz slov. naselbin

LORAIN, O. — Na svojem domu je v ponedeljek, 13. nov., umrla 72 let stara Mary Machutas, roj. Justin, s 1769 E. 32 St., doma v Ljubljani, od koder je prišla sem s starši kot 9 let staro dekletce. Pokojna je bila članica Oltarnega društva in Rožnenske bratovščine pri fari sv. Cirila in Metoda in Društva Brezmadežnega Spočetja KSKJ. Zapustila je pet hčera in dva sinova, pastorko in pastorka, dve sestre, 26 vnukov in vnukinj in 4 pravnuke. Prvi mož Frank Reising ji je umrl 1. 1937, drugi John Machutas pa 1959. Pogreb je danes dopoldne ob 9:30 iz pogreb. zavoda Reidy-Scanlan na 2150 Broadway v cerkev sv. Cirila in Metoda ob desetih, nato na Kalvarijo v Cleveland. Pogrebno sv. mašo in obrede bo opravil Rev. Ludwig Virant, nečak pokojne.

V Siriji bodo volili

BEIRUT, Lib. — Vlada je objavila, da bodo 1. decembra splošne državne volitve v parlament in ljudsko glasovanje o novi ustavi.

Sirija se je 28. septembra letos ločila od Naserjevega Egipta s katerim se je prej povezala v Združeno arabsko republiko. Prva vlada neodvisne Sirije, ki ji načeljuje M. Kuzbari je obljubila že tedaj, da bo volitve izvedla najkasneje v štirih mesecih.

Odnosi med Sirijo in Egiptom so še vedno zaostreni, izboljšujejo se pa odnosi Sirije z Irakom, ki so bili v času pred Združitvijo Sirije z Egiptom skoraj redno sorazmerno napeti.

Gromiko pojde na obisk v Jugoslavijo

BEOGRAD, FLRJ. — Predstavniki zunanjega ministrstva Drago Kunc je na vprašanje časnikarjev, če bo res sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko prišel tekom prihodnjih dveh tednov na obisk v Jugoslavijo, odgovoril da čas za ta obisk še ni določen.

Gromiko bo vrnil obisk jugoslovanskega zunanjega ministra Koče Popovića v Moskvi letošnjo spomlad.

UPORNO ČRNO VOJAŠTVO V KONGU JE POMORILLO 13 ITALIJSANOV LETALCEV — ZN

Domače vojaštvo, ki se je pod vodstvom levičarja Gizenge, podpredsednika vlade v Leopoldvillu, uprlo in zasedlo mesto Kindu v severni Katangi, je zgrabilo preteklo soboto 13 italijanskih letalcev, ki so bili v službi Združenih narodov, in jih pobilo. — Glavni tajnik ZN dobil nova polnomočja.

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Osrednja vlada Cirila Gizenge je v zadnjih tednih posvečala vsaj javno vso pozornost razmeram v Katangi, med tem se je uprl njen lastni podpredsednik levičarski A. Gizenga in z upornim vojaštvom zasedel mesti Albertville in Kindu v severni Katangi. Pri tem je prišlo do nasilij proti domačinom in redkim, tam bivajočim belcem. Tako je skupina upornega vojaštva preteklo soboto zgrabila 13 Italijanov, letalcev v službi Združenih narodov, in jih "kot Belgijce" pobila. Trupla nekaterih so razsekali in pometali v reko.

Zastopnik Združenih narodov in gen. Lundula, nekdanji pomočnik Gizengovih čet v Stanleyville, sta odletela v Kindu, da bi rešila italijanske letalce, pa sta morala bežati pred podivjanim upornim vojaštvom. Čete Združenih narodov, ki so na tem področju, niso doslej nastopile proti upornemu domačemu vojaštvu.

Gizenga je zapustil Leopoldville še v začetku oktobra, pa se kljub pozivom predsednika vlade Adule ni vrnil iz Stanleyville. Sedaj je baje preselil svoj glavni stan od tam v Kindu in začel organizirati nov upor proti osrednji vladi. Pozval je vse levičarje v Kongo na sestanek, kjer naj bi ustanovili novo lumbumbistično nacionalno stranko "Panalu".

U Thant ukazal zadušitev upora
ZRUŽENI NARODI, N. Y. — Glavni tajnik Združenih narodov U Thant je včeraj proučeval položaj v Kongo in pooblaštil čete Združenih narodov tam, da podvzamejo "vse možne ukrepe", ki so potrebni za zadušitev upora, ki ga vodijo kongoški levičarji.

U Thant je naročil vodnikoma ZN v Kongo Conor Cruise O'Brienu in gen. McKeownu, naj

Položaj v Kongo se siabša in Varnostni svet bo danes verjetno znova obravnaval tamkajšnje razmere. Odprto vprašanje je, ali se bo Združenim narodom, v katerih sili vsakdo v svojo smer in pozna vsakdo prvenstveno svojo korist, posrečilo Kongo vsaj za silo pomiriti. Dogodki zadnjih dni so pokazali jasno, da dežela še dolgo ni zrela za neodvisnost in samostojno upravo.

Nova nemška vlada bila včeraj — zaprisežena

BONN, Nem. — Nova, koalicijska vlada Zah. Nemčije, ki jo je po tolikih težavah sestavil dr. K. Adenauer iz 14 krščanskih demokratov in 5 svobodnih demokratov, je bila včeraj zaprisežena. V njej je prvič v nemški zgodovini tudi ena žena — ga. E. Schwartzhaupt, minister za zdravstvo.

Kancler Adenauer pride koncem tedna na uradne razgovore s predsednikom Kennedyem v Washington.

Če si brezobziren pri voznji, ne pozabi, da se boš zaradi tega kesal!

Iz Clevelanda in okolice

Važna seja — Društvo sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ ima jutri zv. ob 7:30 važno sejo v SND na St. Clair Ave.

Društvo Slov. dom št. 6 SDZ ima jutri, v petek, zvečer, sejo. Članstvo je posebno vabljeno, ker bo na seji podano poročilo o zadnji prireditvi.

V bolnišnico — V Marymount bolnišnici je Mrs. Rose Erste s 3815 Schiller Ave. prestala težko operacijo Obisk si so dovoljeni.

Seje — Društvo dvor Baraga, št. 1317 Kat. borštarnjev ima jutri zv. ob osmih v šoli sv. Vida redno sejo. Asesment se bo pobiral od 6:30 dalje.

Slovenski oder vabi vse članke in igralce v soboto ob 7:30 v Baragov dom na redno mesečno sejo.

Guv. Robert Meyner bo imenovan za poslanika

WASHINGTON, D. C. — V vladnih krogih kroži vest, da bo guverner New Jerseyja demokrat Robert Meyner, ki ni mogel ponovno kandidirati, imenovan za poslanika ZDA.

Meyner se je predsedniku Kennedyju zameril na demokratiški konvenciji, ko se do kraja ni mogel odločiti, da bi podprl njegovo imenovanje za predsedniškega kandidata. Izgleda da je sedaj ta zamera pozabljena.

Rdeči v Gvineji nimajo dosti uspeha

KONAKRI, Gv. — Predsednik Sekou Toure se precej močno nagiba na levo, je pa proti vsakemu sovjetskemu vmešavanju v notranje razmere Gvineje.

Sovjetskega poslanika je osebnostno prijel zaradi pogostih stikov med osbjem poslaništva in člani gvinejske Komunistične partije.

Doslej komunistom še ni uspelo organizirati kake močnejše opozicije proti Tourejevi vladni Demokratiški stranki.

ZNATI JE TREBA

Žena v trgovini s krznom: Kaj misliš? Kako sem ti všeč?

Mož: Čemu? Sem te komaj spoznal, tako debela se mi zdiš v tem krznem plašču! !

Zadnje vesti

NEW YORK, N. Y. — Metropolitan muzej je kupil za 2,3 milijona dolarjev znano Rembrandtovo sliko "Aristotel razmišlja ob kipu Homerja". Slika je velika 4x4 čevlje in je bila izdelana l. 1633 za nekega plemenitaša na Siciliji.

CAPE CANAVERAL, Fla. — Včeraj so tu s 50-tonsko raketo Thor-Able-Star poslali na pot okoli Zemlje dve umetni luni naenkrat, ki naj pomagata izboljšati navigacijo.

VANDENBERG AIR FORCE BASE, Calif. — Včeraj so poslali na pot okoli Zemlje Razkrivača XXXV, ki naj pomaga izboljšati način reševanja instrumentov iz umetnih lun.

BONHAM, Tex. — Sam Rayburn je v nezvesti in sodijo, da je smrt blizu.

WASHINGTON, D. C. — Predsednik Kennedy bo odpotoval danes v zahodni del dežele, kjer bo vršil svoje predsedniške naloge, pa tudi razlagal uspehe in težave svoje vlade.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months.

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months
Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 221 Thur., Nov. 16, 1961

Michael A. Feighan o zunanji politiki ZDA

Kongresnik Michael A. Feighan zastopa 20. volivni okraj države Ohio v Kongresu že 19 let. Pretekli ponedeljek je objavil, da bo prihodnje leto znova kandidiral. Ob tej priložnosti nam je poslal svoje poglede na ameriško zunanjo politiko.

Ker je M. A. Feighan zastopnik našega kongresnega okraja že skoro dve desetletji, ker je v tej dobi podrobno proučeval zlasti vprašanje komunistične vlade v Jugoslaviji in vprašanje komunistične nevarnosti na splošno, se nam zdi prav, da s temi njegovimi pogledi in predlogi seznanimo podrobnejše njegove slovenske volivce, pa tudi splošno slovensko javnost v Združenih državah in drugod.

Eno vprašanje zasenčuje v našem javnem življenju vsa druga, to je vprašanje vojne in miru, ki ga ni mogoče ločiti od izbire: svoboda ali sužnost za našo deželo. Ruski komunisti so sredi vsesplošnega napa, da nas prisilijo k predaji komunizmu, postopno ali naenkrat, ali pa nam vsilijo atomsko vojno. Ne pustijo nam nobene druge izbire.

Vendar obstaja tretja pot, to je pot političnega boja, temelječega na idejah in načelih. Orožje, ki ga moramo mi uporabljati v tej borbi, so politični in moralni temeljni kamni ameriškega izročila. Samoodločba, osebna svoboda, temeljne človeške svoboščine, spoštovanje človeške osebnosti, svobodne ustanove in svobodna vlada so temelji ameriške demokracije. To so tudi upi in težnje ljudi po vsem svetu.

Ta načela so pravo nasprotje komunizmu. Ona ločijo ruske komuniste od ljudstev v njihovem imperiju podjarmljenih narodov. Ona družijo stotine milijonov podjarmljenih narodov onstran železne zaves v skupnem cilju z nami in našimi zavezniki. Upanje in težnje podjarmljenih narodov po svobodi in narodni neodvisnosti so močna ovira sovjetski napadalnosti proti svobodnemu svetu. Prišel je čas, ko je treba obnoviti naše zgodovinske vezi s po komunizmu podjarmljenimi narodi v političnem boju proti skupnemu sovražniku — ruskomu komunizmu. To moramo storiti ali pa bomo dnevno izpostavljeni nevarnosti atomske vojne od strani ruskih komunistov.

Predsednik Kennedy je izjavil, da smatra za ključ miru "politiko in ljudstvo." On sam je začel prvo poglavje političnega boja proti Rusom, ko se je izjavil za načelo samoodločbe kot mirne rešitve krize Berlina, Vzhodne Nemčije in celotne Srednje Evrope. Jaz sem ta predlog podprl v celoti in ga bom prav tako podpiral tudi v bodoče.

Vojno moremo in jo moramo preprečiti. Za dosego tega cilja so potrebna pogumna in odločna dejanja. Jaz sem zagovarjal in bom zagovarjal tudi v naprej v naši zunanji politiki sledeče:

1. Izključitev rdeče Kitajske iz Združenih narodov in zavračanje priznanja vlade v Peipingu od strani Združenih držav. Če ne druge poti za preprečenje sprejema rdeče Kitajske v Združene narode, naj Združene države uporabijo v Združenih narodih svojo pravico veta.

2. Priznanje komunističnega diktatorja Tita kot nepomirljivega sovražnika Združenih držav in temu primeren postopanje z njim. Jaz sem igral večjo vlogo pri ustavitvi ameriške pomoči Titu in sem nasproten nedavni prodaji jet letal Jugoslaviji in vežbanju Titovih pilotov v Združenih državah.

3. Nobene pomoči ne dajamo nobeni deželi, ki je pod komunistično vladno. Ta prepoved krije neposredna posojila, posojila preko mednarodnih bančnih ustanov, pri katerih so Združene države prispevajoči član, kot tudi uporaba odvisnih deželnih pridelkov potom prodaje, posojila ali poklona.

4. Omejitev naše gospodarske pomoči deželam, ki javno zagovarjajo in izvajajo politična načela svobodnega sveta in javno nasprotujejo novemu kolonializmu sovjetskega komunizma. Oni, ki se nočejo odločiti, kot so "nevtralcji" ali "neopredeljeni," naj ostanejo v pogledu gospodarske pomoči "na ograji," dokler se ne bodo javno odločili za stvar svobode.

5. Trdna podpora prijateljem svobode, pa naj bo to v Berlinu, Laosu, Vietnamu, Koreji ali kjerkoli na svetu. Grožnja svobodi od strani ruskih komunistov v katerem koli delu sveta je grožnja svobodi ameriškega ljudstva.

Predsednik in Kongres sta podvzela odločne korake, da bi okrepili naše obrambne sposobnosti. Elastične obrambne sposobnosti so potrebne za zavrnitev morebitne krajevno omejene vojne kot tudi za našo obrambo v splošnem spopadu. Podpiral sem vse predsednikove predloge za okrepitev naših oboroženih sil in jih bom tudi v bodoče kot potrebne za ohranitev našega svobodnega načina življenja.

Predsednik Kennedy je objavil, da bo uporabila njegova vlada vsa sredstva, ki bi bila potrebna za obrambo na-

še dežele. Hruščevu in njegovi tovarišiji je bilo sporočeno, da kličeta nesrečo na sami sebe, če pričakujeta, da bomo mi klonili pred njunimi zahtevami v Berlinu ali na katerem koli drugem bojišču v mrzli vojni. Jaz podpiram predsednikovo stališče nepopuščanja sovražniku in zavračanja konference na vrhu, dokler niso izdelani podrobni dogovori za pravičen sporazum po redni diplomatski poti.

Nasproten sem vsakemu načrtu o razorožitvi, ki ne vsebuje trdnega, izvedljivega sprazuma za učinkovito mednarodno nadzorstvo. Ne smemo se zanašati na "dobro vero" v naših poslih s komunisti, ker oni niso sposobni držati svojo besedo tudi ob najslovesnejših zagotovilih.

Kongresnik Michael A. Feighan, ki je naši javnosti znan tudi zaradi odločnega nastopa proti Titovemu konzulu v Pittsburghu Miroševiću, ko je ta obdolžil "Ameriške Hrvate" ustaštva in borbe proti Združenim državam, sporoča tem potom, da je vedno pripravljen svoje poglede na zunanjo politiko Združenih držav osebno podrobneje razložiti posameznim volivcem ali njihovim skupinam.

"Križa breme in plačilo"

(Škofovsko geslo dr. Gregorija Rožmana
† 16. nov. 1959)

Danes pred dvema leti je ob pol štirih zjutraj umrl v bolnišnici sv. Aleša v Clevelandu škof dr. Gregorj Rožman. Bil je velik človek in trpin, pa tudi velik duhovni vodnik svojega naroda. Držimo se njegovih navodil in svetov!

Cleveland, O. — Vedno rad premišlujem, kako to, da si je rajnki naš škof Gregorij izbral za svoje škofovsko geslo globoko misel, ki jo vsebujejo latinske besede Crucis pondus et praemium — Križa breme in nagrada. Marsikako razlago o tem sem bral, toda nobena me ni popolnoma zadovoljila. Najrajši sem seveda iskal pojasnila pri škofu samem. Odkar pa mi je pred nedolгим časom prišel v roke govor, ki ga je imel rajnki škof 27. avgusta 1950 na grobu kanadskih mučencev v Midlandu, se čutim srečnega, ker sem prepričan, da imamo iz ust škofa samega jasno razloženo, posredno seveda, zakaj se je odločil za tako značilno svoje osebnosti škofovsko oznamovanje. Ker vem, da jih je še mnogo med nami, ki jih, če se smem tako izraziti, težavi travo vprašanje, naj mi bo dovoljeno, da ob drugi obletnici škofove smrti tisti del škofovega govora v Midlandu objavim v AD. Sicer je res, da je bil cel ta škofov govor že objavljen v 1. letniku kanadske Božje besede (BB, I. L, št. 11, Toronto, Ont., Canada, 20. sept. 1950, str. 123-125), toda ta je bila takrat razmnoževana še na navadnem razmnoževalnem stroju in ne tiskana na tako lepem papirju kot danes ter sodim zato, da so zelo redki med nami, ki bi jo utegnili še hraniti.

Razlago škofovskega gesla "Križa breme in plačilo" vsebuje prvi del škofovega govora na grobu kanadskih mučencev v Midlandu. Škof sam seveda takrat, ko je ta govor pripravljaval, o seveda govoril, še malo ni imel pred očmi, da bi nam podajal kako pojasnilo svojega škofovskega gesla, čeprav govor dejanski to je. Ta svoj govor je pisal, oziroma govoril iz sebe, iz vse svoje notranje globine in je tako postal to, kar trdim zanj. Ves govor je vsebinsko globok, kot so tudi vsi drugi škofovi govori; njegova oblika pa je čudovito preprosta; bolj ko ga bereš, večji se ti zdi in še in še si ga

Božja slava na zemlji je križ božjega Sina

"Odgovor najdemo v spoznanju, da je božja slava na zemlji križ božjega Sina. Greh odteguje Bogu ono čast in slavo, katero mu je dolžna izkazovati sleherna stvar. Človek z umom in svobodno voljo se mora sam odločiti, ali hoče z vsem delom in življenjem po božjih zapovedih Boga slaviti, ali pa to odkloni. Grešni svet je to odklonil in Bogu dolžno čast odrekel. Odršenik pa je Bogu vso čast in slavo upostavljal in zadostil za grehe sveta. To je storil z največjo žrtvijo trpljenja in s smrtjo na križu. Trpel je na telesu nepo-

pisno, trpel na duši še huje, žrtvoval svojo čast, dobro ime in ugled. Zaničevan in zasramovan je umiral, zavržen in izločen od lastnega naroda kot izmeček svojega ljudstva. Na križu, lesu muke in sramote umirajoč je obnovil Bogu dolžno čast in slavo, jo izpopolnil do neskončne popolnosti — ta na križu Bogu dana čast odtehta neskončno vse žalitve in grehe, vso nečast in skrunjenje božjega imena."

Jezus obnavlja svojo daritev na križu

"Daritev svojo na križu Jezus obnavlja nekrvavo pri daritvi sv. maše. V vsaki sv. maši obnovi zopet čast in slavo neskončnemu svetemu Bogu. In mi ne moremo Bogu večje časti izkazati, kot da se pri sv. maši združimo z Jezusom in Njega in Njegovo zaslugi darujemo vse-mogočnemu Bogu. Pred Očenášem (Pater noster) vzame mašnik sv. hostijo in kelih rešne Krvi, malo dvigne proti nebu in moli: "Po njem in v njem in z njim je tebi Bogu Očetu vsemogočnemu s Sv. Duhom vsa čast in slava." Mi pa naj bi z mašnikom iste besede ponavljali in od svoje strani darovali Jezusu čast in slavo božjo."

Križ je znamenje upostavljenosti časti in slave božje na svetu

"Sv. Cerkev nam skozi vsa stoletja oznanja Jezusa Križanega po zgledu sv. Pavla, ki je Korinčanom pisal: "Mi oznanjamo Kristusa križanega: Judom v pohujšanje, poganom v nesramet, njim pa, kateri so poklicani v Kristusu, v božjo moč in božjo modrost." — In postavila je križe ob poti našega življenja, da na njeno oznanilo Kristusa križanega ne pozabimo: križi na oltarjih, križi v stanovanjih, križi na molekih, križi ob cestah, križi na grobovih. Vsi ti številni križi naj nas spominjajo na to, da je po njem in v njem in z njim Bogu vsa čast in slava, da je križ znamenje upostavljenosti časti in slave božje na grešnem svetu."

Tudi naši križi slavijo Boga

"Tudi naši vsakdanji križi so v božjo slavo, če jih nosimo v duhu in ljubezni križanega Jezusa. Naši križi, kakršni koli, tudi tisti, ki smo si jih sami zakovili ali nam jih sitni in krivični bližnji nalagajo, in tisti, ki so nam v pokoro in zasluženje ali pa v kazen za grehe poslani — vsi ti križi naj bi bili v zadovoljenje Bogu zato, ker grehi ljudi odtegujejo Bogu dolžno čast."

Te lastne besede, to nazorno razlaganje božjega nauka nam je živo pojasnilo dr. Rožmanova škofovskega gesla Crucis pondus et praemium — Križa breme in plačilo.

J. Sever

Akademski družabni večer in ples v Chicagu

Chicago, Ill. — Priprave za akademski ples — združen z večnim družabnim večerom — so v polnem teku. Kot rečeno, ta velika prireditelja tukajšnjega kluba SAVE (Slovenski Akademski v Ameriki) bo v soboto, 25. novembra, v veliki farni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Wolcott Street. Pričetek bo na željo občinstva ne ob pol devatih, kot je bilo najprej objavljeno, temveč ob osmih zvečer.

Igral bo znani orkester pod vodstvom Joe Kovicha. Sodelovanje pri pripravi družabnega večera so že obljubili med drugimi tudi priznani talenti iz Milwaukee in drugod. Zabave torej ne bo manjkalo.

Ze dolgo je bilo slišati med sorojaki, da bi radi imeli elegantno in dobro pripravljeno plesno prireditev. Akademski ples bo tak dogodek. S fraki in cilindri, z dragulji in bisernimi

Kulturna kronika

Korotanov koncert ob 10-letnici

Preteklo soboto zvečer nas je pevski zbor Korotan vabil v dvorano k Sv. Vidu na koncert ob svoji desetletnici. Prijatelji zbora in slovenske pesmi so velik dvorano napolnili do zadnjega sedeža in nekaj jih je moralo še celo stati. Med občinstvom je bilo precej staronase-ljencev, ki jih običajno na takih prireditvah ne vidimo.

Na vrhu odrske odprtine je bila slika slovenskega fanta in dekliča, ki si pod rdečim dežnikom podajata roko. V desnem kotu dvorane pred odrom je poleg Gorsetovega igralca na kitaro stala miza z avbo, šopkom rdečih nageljev in slovenskim cekarjem. Celotno dekoracijo je zamislila in izvedla ga. Zalka Likozar z izrednim okusom.

Ko se je dvignil zastor je ob-

ovratnicami? Dobro, lahko, vsakdo po svoji želji; toda vsaj temne obleke bodo zaželjene za gospode. Našim gospem in gospodičnam pa seveda ni potreben noben nasvet, saj itak vedno kar tekmujejo, katera bo bolj elegantna. Zato tudi tokrat po pravici pričakujemo ne samo številno udeležbo, temveč tudi pestro izbranstvo. Ko že pripravljamo ples in družabno prireditev, katere čisti dohodek je namenjen za slovenski akademski dom na Dunaju, se nam zdi prav, da v to prireditev vnesemo nekaj evropske etike in finese. In zato želimo, da bi bili gospodje v običajnih temnih oblekah. Upamo, da bomo vsem rojakom s to novo atmosfero prijetne elegancije ustregli. Razumljivo, muzika bo vesela, razgibana in topla, prav prirojena za to priliko.

Vstopnice so že na razpolago pri vseh članih kluba. Ko jih boste kupovali ne pozabite: ceneje je priti v paru kot sam!

Savan.

IZ NAŠIH VRST

San Francisco, Calif. — Tu Vam pošiljam nakaznico, 14. dol. je za naročnino, 2. dol. pa za spomenik za prevz. škofa Gregorija Rožmana. Prosim, da od-daste ta moj dar odboru. V Ameriški Domovini je vse zelo zanimivo, posebno povest "Ljudje pod bičem," katero je spisal g. Karel Mauser. Za mene je ta povest še posebno zanimiva, ker so bili moj oče grajski lovec za grofa Auersperga (Turjaškega) na Turjaku in Igu (1875 — 1900) in so utonili, ki so šli race streljati 20. julija 1900. Grof je potem plačeval za mene, da sem se izsolal. Vsako leto sem šla na Turjak pokazati grofu svoje spričevalo. Tiste kraje okrog Turjaka dobro poznam.

V Ameriški Domovini z dne 30. oktobra, ravno na moj rojstni dan, sem čitala, da je umrl g. Anton Markun. Rojen je bil na Igu, kjer je julija 1900 bral novo mašo pri sv. Martinu. Pri hiši se je reklo pri Česnovarjih. Tudi jaz sem bila navzoča na novi maši.

Celemu uradu in vsem čitateljem Ameriške Domovine želim prav veselo božične praznike in srečno novo leto, Vam vdana Cecilia Cotton.

Ni razlike

Povprečna farmarska in mestna družina porabita nekako enaki del svojega dohodka za hrano,

činstvo navdušeno pozdravilo zbor, 34 pevk in 34 pevcev. Pevci so bili v temnih večernih, pevkve vse v enakih belih oblekah.

Spored je začel mešani zbor z narodno "Rožic ne bo trgala." Sopran solo je pela ga. Mimi Rezonja, ki sodeluje s Korotanom od same ustanovitve. Tej priljubljeni narodni je sledila Foersterjeva "Naše gore."

Zenski zbor je nastopil s Pregljevo "Majski večeri" in "Sopkom narodnih," ki ga je priredil Matija Tomc. Solo sopran je pela ga. Malka Gregorc, tudi ena izmed starih znanek s Korotanovih koncertov.

Moški zbor je podal mogočno Hajdrihovo "Jadransko morje," ki sta ji sledili Vodopičeva "O večerni uri" in Maroltova narodna "Ribniška," kjer je pel solo bariton g. Jože Dovjak.

Prvi del sporeda je zaključil mešani zbor z Leder-Lesičnja kovo "Pesem o rojstvu". Solo bariton je pel g. Ivan Haptnman. Občinstvo je navdušilo v taki meri, da jo je zbor moral ponoviti.

Naslednja pesem, Gallusova "Glejte, kako umira pravični" je bila posvečena spomenu pok. škofa dr. G. Rožmana in spomenu umrlih zborovih članov Jožeta Cerarja, Rafaela Žontea in Zdravka Kranjca. Vse navzoče je prevzela v dna src. Bila je tudi res dognano in prepričevalno podana.

Drugi del sporeda je spremljal orkester. Otvoril ga je sam s Koračnico (Op. 39, No. 1 — Edward Elgar-Sterrett). Mešani zbor je zapel občuteno "Ave Maria" iz Foersterjeve opere "Gorenjski slavček," noto pa bariton Pavle Borštnik Adamičev "Na lipici zeleni."

V "Venčku" iz Gorenjskega slavčka je pela solo alt gđ. Zdenka Mejač, solo bariton pa g. Jože Likozar.

Po "Intermezzo simfonica" orkestra iz opere "Cavalleria rusticana" je podal mešani zbor zbor Gregorčič-Sattnerjevo "V pepelnici noči." Bariton solo je pel g. Jože Dovjak. Tudi ta je žela obilno navdušenje.

Spored je zaključila skladba g. Metoda Milača "Pozdravljen na zemlja," katere besedilo je spesnil g. Pavle Borštnik. M. Milač je misli pesmi glasbeno izrazil tako prepričevalno, da je z lahkoto potegnil za seboj vse poslušalstvo.

Korotan je s tem koncertom svojo desetletnico lepo proslavil. Deset let napa in dela pevk in pevcev, posebno pa njihovega pevovodje g. Metoda Milača je pokazalo uspeh, lep uspeh, če pomislimo na vse težave. Ta koncert je bil brez dvoma najboljši, kar je zbor tekom svojega obstoja podal, tako po sestavi sporeda kot po njegovi izvedbi. Vse je teklo gladko, brez motenj in zastojev, brez negotovosti in lovljenja v določenem tempu.

Na splošno se mi je zdel moški zbor bolj izrazit in poln, vendar so tudi pevkve kot celota napravile dober in enoten vtis. Solistike in soliste poznamo že od prejšnjih koncertov, vse je občinstvo toplo sprejelo in jih navdušeno nagradilo.

Korotan je od ustanovitve pred 10 leti napredoval, padal, pa zopet raste, kot vse, kar je živega. Na splošno moremo reči, da je g. Metod Milač v teh desetih letih izsolal vrsto pevk in pevcev, ki so prihajali in odhajali, kot jim je življenje ukarovalo. Zbor je raste kljub vsem težavam in je dosegel stopnjo, ko se lahko loti tudi težjih nalog, kot je pokazal prav pri koncertu za svojo desetletnico.

Zboru in njegovemu pevovodji, vsem solistkam in solistom ter orkestru k lepemu uspehu iskrene čestitke in mu želimo obilo novih.

Issued Every
Thursday
for the Yugoslavs
in Wisconsin
Tedenska priloga
za Slovence v
Wisconsinu

OBZOR

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address
All Communications
to
OBZOR PUBLISHING
COMPANY
Marica R. Staut,
Publisher
836 So. 5th St.
Milwaukee 4, Wis.
Tel. Mitchell 5-4379

rom je jugoslovanska vlada pri-
znala novo sirijsko vlado s pre-
cejšnje zamudo — šele 8. no-
vembra.

V slovenski naselbini
5-5, na vogalu, ograjen lot,
klet, garaža; pod \$15,000 za hi-
tro prodajo.

National Acme okolica
Snažna hiša, 5-5, velike sobe,
novi vodni grelci, nova dvojna
garaža.

PENA REALTY INC.

620 E. 222 St.
AN 1-2300
Odprto od 9 zj. do 9 zv.
(222)

MALI OGLASI

Sobe se odda
5 sob se odda, na novo pre-
barvano, blizu Marije Vnebo-
vzete cerkve. Oglasite se po 4.
uri pop. na 15405 Holmes Ave.
ali kličite KE 1-3545. (222)

Stanovanje se odda
3 neopremljene sobe in ko-
palnica se odda na Addison Rd.
Kličite: FL 1-4873. —(222)

Soba se odda
Ena opremljena soba se odda
v bližini sv. Vida. Prednost
imajo starejši moški. Kličite EN
1-1407. —(221)

Hišo najamemo
5-članska družina išče eno-
družinsko hišo s tremi spalnica-
mi v St. Clairski naselbini, med
St. Clair in Superior Ave. za v
najem. Kličite zvečer: AN 1-
2563. —(222)

Soba se odda
Opremljena soba s kuhinjo se
oddaja pri Johnu Kramer, na 5305
St. Clair Ave. —(221)

Stanovanje se odda
na 938 Wheelock Rd., blizu St.
Clair Ave. in E. 79. ceste, 5 sob,
kopalnica, veranda, ima izgled
na park. \$70.00. KE 1-7878, RE
2-7349. (222)

Pohištvo naprodaj
Zaradi selitve v Florido — za
sprejemno sobo, spalno sobo, ku-
hinjska peč, avtomatični Frigi-
daire, kuhinjska miza in stoli.
WI 1-3517. (222)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd. IV 1-2237
BDINA SLOVENSKA IZDELOVAL-
NICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

Hranite denar za deževne dneve
— kupujte U. S. Savings bonde!

Som in tja po Milwaukee

Umrl je 72 l. John Machnich, ni Tony je bil član društva št. 165 KSKJ. Naj po neskončnem božjem usmiljenju počiva v mi-
ru in naj mu sveti večna luč!

Zadnje nedeljo, 12. t. m., je bila sedma sv. maša v cerkvi sv. Janeza Evangelista oddajana po radijo WPON-FM. Oddaja je bila izredno čista in dovršena in petje med cerkvenim pravilom je bilo "nebeško milo in krasno." Čestitke duhovnikom, cerkvenemu zboru in organistu cerkve sv. Janeza Evangelista!

Bazar fare sv. Janeza Evangelista pretekli teden, je bil izredno lepo obiskani in upamo, da je bil tudi lep uspeh v gmotnih ozirih.

V soboto, 18. t. m., se bosta v cerkvi Marije Pomočnice Kristijanov (West Allis) poročila Mr. Jacob Stariha in Mrs. Josephine Kerzich, predsednica društva Marije Pomočnice Kristijanov, ce kristjanov (West Allis) na Holy Cross pokopališče. Pokoj-

bogovec. Sreča se mu je hotelo ogreti za prijazno besedo, pa je ni našel. Ko je spregovoril, je rekel trdo in bridko:

"Saj ne bo gorelo! Kaj ku-
riš! Samo kadilo se bo."

Ženica je dvignila glavo in pogledala osuplo na bogovca. Vprašala je krepko, domače:

"Kaj si dejal?"

"Da gorelo ne bo, ker vije sapa."

Ni odgovorila. Pihalnik je nesla na ustnice in pihala v žerjavico pod polena. Medel plamenček je obliznil v les. Voj smolnatega netiva je napolnil prostor. Naložila je novega lesa, se dvignila in stala pred bogovcem. Vse gubasto je bilo njeno lice. Oči pa so bile jasne in mlade in ob ustnicah so se ji gube nabirale kakor v rožo in poljub. Pa to ji je ostalo od netjenja in pihalnika. Od prve jeseni do zadnje pomladi vsak dan ob dveh po polnoči je vstajala, da je oženj gorel v vsem gradu.

"Stara si," je dejal mehkeje bogovec in vprašal:

"Kako da te pojajo za delom? Ali nimajo mlajših?"

Ženici se je zopet obudila osuplost v oči. Očitajoče je pogledala bogovca.

"Petdeset let netim," je rekla, "zakaj bi mlajšo najemali?"

Bogovec se je bolno nasmešnil in čustvoval:

"Glej, kaj je njena sreča! Sreča njena je, da oženj neti in se ljubosumno boji zanj. Oženj bi ji vzeli, da bi mlajša netila. Tisto uro bi zbolela. Nič več ne bi vedela, čemu živi. Zdaj ve, čemu. Pa so in imajo duha in ne vedo; in trpijo iz žalosti, da jih vse življenje jaše in poja neznani. Zakaj mi ni kakor njej?"

Ženica je odšla. Šum njene palice, njenega pihalnika, je tolkel s hodnika. Bogovec pa je še mislil in trpel.

"Daj, sličji ji, bogovec! Vze-
mi žerjavice iz žive in čiste
besede, razpihaj jo, da bo
ogrenj in se bodo duše ogrele
ob njem. Ne gori ti? Nerodni
človek! Ali nimaš pihalnika?"

Pihalnika, ki ti bo tudi za pa-
gest, Baertl, leugest! (Laže se,
lico, da se opreš nanjo? Dimi se
ti? Iz sape nenačuden? Leu-
Jernej, lažeš!) Dimi se ti kakor
Kajnu oltar in Savlu žrtva, in
Dachs je prav povedal in očital,
da si mudljiv."

V žalost in tegobo je utonil.

Sreča njegove davne vesele e-
vangeljske službe mu je vstala
kakor spomin: Bil je goreči ba-
ron Adam. Okrutno šalo je vedel.
Papežniškim poslom in tla-
čanom je stregel v petek in so-
boto nalašč s svinino, da niso
jedli. Svojim pa je bil vrstnik
in prijatelj. Odpustil je lenobo
pri delu, mudljivosti pri božji
besedi ni prenesel. Kakor je
predpisal Martin, je imel v gra-
du v ponedeljek in torek kr-
ščanski nauk, v sredo branje iz
Matevža, v soboto iz Janeza, v
četrtak besedo po pismih apo-
stolov in v petek preroke in
razodenje o koncu sveta. V ne-
deljo je bil pri skupni službi in
molitvi s srenjo iz Kranja, ka-
terto je za pot gostil z vinom, s
polnim vrčem za vsaka usta. Ba-
ron Adam je umrl. Sin Nikolaj
ne pozna več okrutne šale s svi-
nino. Mlada žena Judita mu je
usopila duha. Pustil je, da je
nauk omrazil poslom v ponedel-
jek in torek in še branje. Ko-
maj še trpi srenjo iz Kranja pri
božji službi v nedeljo. Baron Ni-
kolaj ni goreč. Moder je iz pi-
sma, ničemurni localis. Nima o-
četove okrutne šale, ima šalo

pismarjev in samo za enega.
"Uro biblije in modrosti bo-
že" je zmisli. Da se vsaj malo
odškoduje za gostoljubje, ki mu
je nadležno, da si služi prijazen
lepe žene, ki skrivaj s stražo
streže debeljaku Tomažu Ljub-
ljančanu in novim menihom —
Jezabela...

(Dalje prihodnjic)

**Jugoslavija le priznala
Sirijo**
BEOGRAD, FLRJ. — Zaradi
tesne povezave Beograda s Kai-

Ženske dobijo delo

Delo za ženske
Išče se ženske, da bi delale
od 6 zv. do 2 zj. v tovarni.

**GENERAL METAL HEAT
TREATING**
941 Addison Rd.
(224)

Eagle znamke pomenijo še večje prihranke

the MAYcos (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN — HEIGHTS — PARMATOWN — SOUTHGATE

Poseben nakup!

Prvovrstne, običajno veliko dražje,

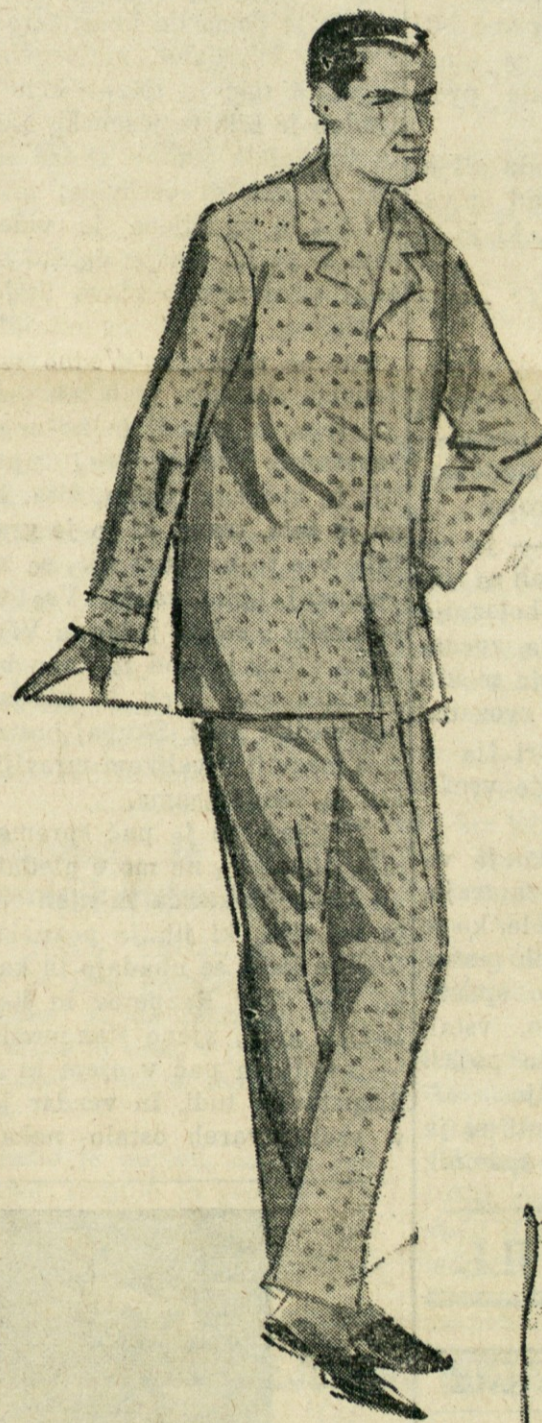
BOMBAŽNE, MOŠKE

Pižame

2 ZA \$5

ali 2.69 vsaka

Sijajno darilo za božič: te prvovrstne bombažne,
sanforizirane pižame. Čezglavni kroj, ali spredaj
za zapeti. Strokovna izdelava. Udobno krojene za
boljše spalno ugodje. Velikost A do D v skupini.

SLOVITO moško

PERILO

• Spodnje hlače
• Majice
• Atletske majice
2 za \$1

Nakupite moško spodnje perilo po tej nizki ceni!
Sanforizirane bombažne spodnje hlače v dveh
krojih, mere 30 do 44. Fine bombažne majice,
majhnih, srednjih in velikih mer. Atletske ma-
jice iz česanega bombaža, 36 do 46. Nekoliko ne-
pravilne.

SAMO V TRGOVINI V MESTU!

Sprejemamo pismena in telefonična naročila v vredno-
sti do najmanj \$2 ali več... Kličite Cherry 1-3070

THE MAY COMPANY, VSE 4 TRGOVINE,
VKLJUČNO SOUTHGATE

IVAN PREGELJ:

Bogovec Jernej

Mrtvo lice na vseh se je
spaciolo v strahoten smeh, oči
so se odprle, zavabile mrzlo v
milamol. Slika je ugasnila. Bo-
govec je občutil, da tone.
Spregledal je. Ob spominih je
bil zdrknul na tla. Lojenka je
dogorevala. Bogovcu je vzrast-
la molitev na ustnice. Legel
je in se odel. V motne sanje
mu je rastlo drugo videnje in
je bilo belo telo na razpelo
otročnic in je svetilo daleč. In
pod križem je klečala žena in
je roke stegovala navzgor. Na
sklonjeno glavo pa je kapljalo
s križa, od rok, od nog in še od
srčne strani. Takrat je žena
glavo dvignila.

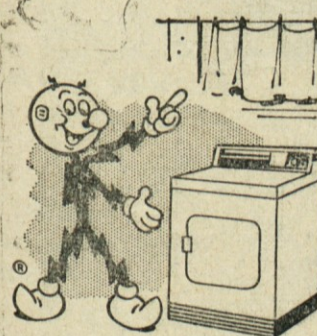
Bogovec je videl, ljubil, bla-
goslovil:

"Judita, Judita, Judita!"

2.

Sapa, ki se je zbudila pono-
či, je rastla v vihar. Šum lesov
za Brdom je plal kakor morje.
Odkod se preliva nevidni val?
Kam pljuska? Kakor dih iz
ust zadnjega sodca na mavri,
bridek meč. Vse zoprnike bo
razpihal kakor smotlako in
mirjevalo...

Bogovec je poslušnil v šu-
moto: vsi podi in stropi v graj-

Reddy Kilowatt
says...

Flameless ELECTRIC
CLOTHES DRYING is
clean, safe and eco-
nomical. Average op-
erating cost of an
electric clothes dryer
is only...

\$1 TO \$2
PER MONTH!

THE ELECTRIC COMPANY

Ugajalo Vam bo

Stroh's
... boljše!

Pripravite se na enega prijetnih življenjskih do-
godkov — na trenutek, ko boste prvič pokušili
Stroh's in ugotovili, kako mehko in osvežujoče
je to pivo. Še danes pokušite Stroh's, edino
ameriško — z ognjem varjeno pivo!

PO PRILJUBLJENIH CENAH VSEPOVSOD!

THE STROH BREWERY CO., DETROIT 26, MICH.

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

Stiskala se je k njemu, natančno je čutil tisto strahotno praznino na njeni levi strani, poplavljal ga je tisti zoperni zadah, ki ga ni mogel prenesti, toda zdaj je natančno čutil, da je v njenem trepetu križ stare krvi, ki je butnila skoz izprane žile, vdano hrepenenje po darovanju, po ljubezni in ko se je v obupnem naporu stegovala proti njegovim ustnom, je z mrzlo sigurnostjo spoznaval, da bi jo mogel sprejeti samo še iz izmiljenja.

Spustil jo je iz rok, vrgel noge čez stranico in okrog postelje šel k njeni strani. Ko je s trepetajočimi prsti prižgal svetiljko na njeni nočni omarici, se je sklonil, popravil odejo in s čudnim strahom — dobro je vedel, da se hlina — strmel v ženin obraz, ki je bil kakor posmrtna maska neznanne ženske.

— Dragica, ali naj pokličem Nežo? —

Ali je začutila, zakaj je naredil to pot do njene strani? Gledala ga je z velikimi, začudenimi očmi in nenadoma je zdrknil na kolena, vzel njeno roko in si jo tiskal k ustom.

— Saj je že dobro, dragi — je rekla tiho. — Zdaj mi je že čisto dobro. —

S prosto roko je segla po njegovi in si jo prinesla na desno stran.

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN-RESTAURANT — BY OWNER

Established over 50 years. Priced for quick sale due to retiring. 821 W. 69th St. ST. 3-9406. (221)

GROCERY AND MEAT MARKET — BY OWNER

6 rooms, living quarters. Ideal for couple. Good going business. Priced for quick sale due to illness. FR. 6-3841. (221)

TAVERN — BY OWNER

Fully equipped. Living quarters. Good location. Good going business. Priced cheap for quick sale. 3051 W. 51st St. GR. 6-9047. (221)

BAKERY — BY OWNER

Must be sold. Good running business. Selling due to illness. BI. 7-2094. Call 277-1454 or inquire, 3424 W. 26th St. (223)

BEAUTY SHOP — BY OWNER

5015 Sheridan Rd. Rent \$125 with apt. Full pr. \$2,500. Leaving for Florida. SU. 4-8940. (223)

BOOK AND CARD SHOP — BY OWNER

Gift wrappings, party goods, office-school supplies. \$90,000 gross per yr. Estab. 21 yrs. Retiring. GU. 4-2645. (224)

DELICATESSEN — BY OWNER

Northwest location. Very good business. Living quarters. Gross over \$42,000 yr. Appt. Call BE. 7-7707. (223)

FOOD SHOP — BY OWNER

Well stocked, same owner last 16 yrs. Doing over \$2,000 weekly business. In good NW shop. area. 5507 W. Belmont Ave. YO. 5-4846. (223)

PAINT STORE — By owner.

Good retail. Established 8 years. 4 room living quarters. 10812 S. Halsted. CO. 4-0567. (223)

— Srce mi še vedno bije, kajne? — je dihnila. Brez moči je gledal v njen zverženi nasmešek in kakor da bi vedela, da mu mora dati priliko za oddih, je v isti sapi dodala:

— Blaž, ali bi mi prinesel kozarec hladne vode? —

Vstal je in ko je šel proti kuhinji, se mu je zdelo, da še nikoli v življenju ni bil tako pijan. Ne tako pijan in ne tako podel.

Pustil je luč in zdaj sta ležala drug poleg drugega ter se držala za roko. Čisto se je umirila kakor da se je val iz preteklosti v njej na mah zlo mil in padel nazaj vase.

— Ali ti je zdaj res boljše? — je vprašal. Saj je vedel, da mu pravega odgovora ne more dati. Varal jo je, izmuznil se ji v hipu, ko je mislila, da ga bo vendarle dosegla.

— Čisto dobro mi je — je rekla. Potegnila si je odejo čez prsa čisto do brade.

— Čez pol leta boš spet taka kakor si bila nekoč — je rekel težko. Vedel je, da vara kar naprej, sebe in njo, toda kaj mu je drugega še ostalo?

— Tako ne morem več biti — je rekla tiho. Nato se je počasi z glavo zasakala proti njemu.

— Blaž, ne vem, toda ali je res usojeno, da se nad človekom maščuje kriviva, ki jo je storil drugemu? —

— Na koga misliš? — je rekel mrtvo.

— Na Razpeta. Zavoljo mene se je mučil z ljubosumnostjo, zdaj sem jaz na istem. — Zmedel se je in v zmedenosti trdo stiskal njeno roko.

— To je bolezen — je rekel. — Pri bolnih ženah se ljubosumnost rodi z boleznijo vred. Preveč trdo sva zvezana, Nataša, da bi smela misliti na to. Tako tesno sva zvezana.

Vedel je, da govori tja v en dan. Vendor mu je vrnila stisk.

Obmolčala sta in ko je videl, da se ji oči spet zapirajo, se ni niti premaknil. Šele, ko je čutil, da je stisk njenih prstov uplahlil, je previdno spustil njeno roko na odejo, vstal, ugasnil luč in se nato počasi splazil nazaj v posteljo.

Ni mogel zaspati. Čutil se je krivega in ko se je spomnil,

kako je s trepetajočimi prsti pomerjala zlato zaponko na svoji nočni srajci, je pustil solzam, do so mu pritekale na lica. Nikoli ni mislil, da bi mogel priti tako daleč.

46

Tropi ptičev, ki so se spretnašali od gozda do polja in spet nazaj, so jo neprestano opominjali, da se bliža konec delu, ki ga je ljubila in da jo bodo v kratkem spet prestavili nazaj v taborišče, kjer bo pričakala novo vrtnčenje snežink in kjer bo z drugimi vred udelala novo gaz v breg. Ko je pomislila, kako koščena je postala in kako trdna, si je komaj mogla predstavljati kakšna bi bila zdaj v spodobni obleki.

Pulila je repo z drugimi vred in ko je držala v perišču čipkasto, od slane otrdelo listje, je gledala proti gozdu. Bukovje je že docela rjavo in nekaj dreves domala popolnoma golih. Z velikim zamahom pozna jesen snema zeleno naličje stvarim in jim daje svoj nadih. Vedno je ljubila to jesensko spreminjanje, že v Podbrezjah. Kako krasni so bili Gobovci v tem času! Viktor gre skoz nje, ko odhaja na delo. In nekoč je skozi Gobovce spremljala Blaža, ko je odhajal nazaj na vlak za Ljubljano.

Še slabe tri mesece in bo spet šla sama skoz nje. Sneženi bodo, po stezi, kjer je vedno hodila, skoraj nedotaknjeni.

Metala je belomodrikasto repo v cajnjo in ko je bila polna, jo je nesla do koša. Stražniki so bili daleč, malomarno pohajali sem in tja — celo v ljudeh je bila ta jesenska teža in jih delala trudne. Daleč za-
daj je onešala cerkvica, tako drobna in izgubljena je videti sem s polja. Kakor da jo bo zdaj zdaj zasulo rjavo listje.

Nekoč se bo spominjala vseh teh malenkosti, vseh teh ženskih obrazov, vseh teh poti in steza in besedi in nočnega šepetanja, vzdigujočega upanja in vročega čupa, žita, ki ga je žela, trave, ki jo je grabila, vse to bo šlo z njo, se za vekomaj vpilo vanjo. Vse to bo nosila s seboj, prinesla Viktorju v dar in pod to kopo bo porinila svoj greh in nikdar več mislila nanj. Skupaj bosta, dve mravlji v velikem mravljišču in vendar sama.

Življenje se je pač spreminilo, odkar ga ne more gledati od blizu. Rekarica in njen sin in vsi tisti, ki jih je poznala. Bog ve kako se ubadajo in kako jim gre? Razpetov in Rekarjev grob, njeno stanovanje — nekdo je pač v njem in v Razpetovem tudi. In vendar je v vseh stvareh ostalo nekaj

starega, kar ni moč spremeniti ne z novimi ljudmi ne z novimi zastori na oknih. Ostalo je v mrtvih stvareh kakor odtisi pradačnih bitij v kamnu. V prsti na njivah so ostale stopinje tistih, ki jih ni več, v zraku so ostale besede tistih, ki so nekoč govorili in zdaj molče, po bregih so ostali pogledi tistih, ki zdaj ne gledajo več.

Vse je nepremično vtisnjeno v kamenito preteklost in prav to je, kar jo dela lepo in čudovito. Nič je ne more spremeniti, nobena beseda na papirju, nobeno laganje in nobena hvala. Vse je vtisnjeno v zemljo in kdor bo hotel pogledati vanjo, bo vedel, kje se pričinja in konča resnica. Nekoč bodo kopali v to zemeljsko nedrje in bodo prinašali na dan kar prinašajo zdaj iz gotskih in keltskih grobišč. Rjave kosti prevezane z rjavo žico, ki bo že razpadala. Morda bo poleg kosti še aluminijasta svetilnica, drobne jagode rožnega venca bodo preveč razsute v ilovici. Ne bodo jih našli.

Zgodovinar bo sedel ob skopanih in pisal knjigo o dobi. Ne bo poslušal samo Razpeta, tudi iz črnih bukev bo bral, zbiral niti od drugod, jih povezoval, našel idejo in jo dal pod lečo, cela ta preteklost bo obsijana z novo hladno lučjo in vse bo pričevalo dobiti nove predale in nove naslove.

Ko je nesla polno cajnjo h košu, je pomislila, da bosta odtisnjena v tej preteklosti tudi Nataša in Blaž.

Zadnje Nežino pismo je raztolmačilo marsikaj, kar iz kratkega Natašinega ni mogla razbrati. Ni več upanja, tiho in neizprosno gre bolezen svojo pot in išče svoja gnezdišča. Nobenega dvoma ni več, da jih ima Nataša že v roki. Ne ve in nikoli ne bo zvedela. Hodi, leži, opravlja gibalne vaje in vsak večer pride še v njeno sobo, kjer govori brez Bregarja. Dve ženski, vsaka na svojem bregu, toda nazadnje se duše, čeprav so si še tako

daleč vsaksebi, neke stikajo. V tem je nemara največja skrivnost in veliko upanje.

Silva je razumela. Kakor v preblisku je videla večer pri Sv. Antonu, zarjo za kočevskimi hribi in tiho utripanje velike zemlje, ki je ležala pod njima.

Večnost diha, Nataša.

DOBER NASVET BOLNIKOM

Mr. J. F. Russina iz Jonesboro, Arkansas, piše:

"Dragi gospodje! — To kar Vam pišem, je prava resnica in zelo rad bi nudil ta nasvet vsem onim, ki trpe od boleznih in raznih drugih neugodnosti, kot sem trpel jaz. Obdava, jaz in moja žena, pijeva že več let Tatra Herb čaj št. 1 in ga hvaliva za njegove koristne učinke. Sva že oba starejša in ta koristni čaj naju ohranja pri najboljšem zdravju. Zanj smo zvedeli, ko smo živeli v Cicero, Ill. in ga nameravamo imeti vedno pri roki. Jaz sem imel tudi bolečine na mehuru, ker sem bil operiran od kamnov. Ko pa sem pričel uporabljati Vaš Renex št. 5, sem se takoj boljše počutil. Zeleč Vam obilo uspeha, ostajam s spoštovanjem in srčno zahvala."

Jos. F. Russina

ALI TRPITE ZARADI ZAPRTJA, ki povzroča slabosti želodca, pline, utrujenost, nervoznost, glavobol? Če so te neprijetnosti vzrok zaprtja, jih olajšate ali odstranite, če temeljito očistite svoje telo in da drugi organi delujejo pravilno, Zavitek TATRA ZELIŠČNEGA ČAJA št. 1, za 60 skodelic, \$1,00

PECTORAL — PRSNI ČAJ št. 2, Znanstvena mešanica najboljših zelišč za zanesno olajšanje kašlja, ki je vzrok prehlada, Imamo ga na zalogi; zavitek \$1,00.

REMOLEK ZELIŠČNI ČAJ št. 3, Znanstvena formula zelišč, zelo priljubljena pri starejših ljudeh za njen naravni in mil učinek; zavitek \$1,00.

EMATEA ZELIŠČNI ČAJ št. 4, Prirejen iz tekton razdobij preiskanih zelišč, ki jih cenijo še iz starih časov za njih koristni učinek pri krvi in čiščenju; zavitek \$1,00.

RENEX ZELIŠČNI ČAJ št. 5, Izvrtan zeliščni čaj, katerega uporabljajo vsi zaradi njegove zdravstvene in prirodne dobrote. Ni odvajalca, Zavitek \$1,00.

Vsak zavitek čaja stane \$1,00, ŠEST ZAVITKOV, KATEREKOLI VRSTE za \$5,00, 12 za \$10,00. Pri vsaki štaktji čaja dodajete 10c za poštnino, 15c za Kanado, 25c za druge dežele. Navodilo za uporabo na vsakem zavitku. Naročilo naslovite takole:

Tatra Company, Dept. 10
Box 60, Morrisville, Pa.

Sam's Friendly Wall Paper, Paint & Hardware Co.

6812 St. Clair Ave. EN 1-1635

Predbožična razprodaja

Popolna vrsta najnovejših igrac 20% popusta
Groba sol za potresanje 100 funtov po \$1.59
Aluminijaste lopate za sneg po \$2.69
Prestone antifreeze, galon po \$1.69

ODPRTO POZNO
ZVEČER

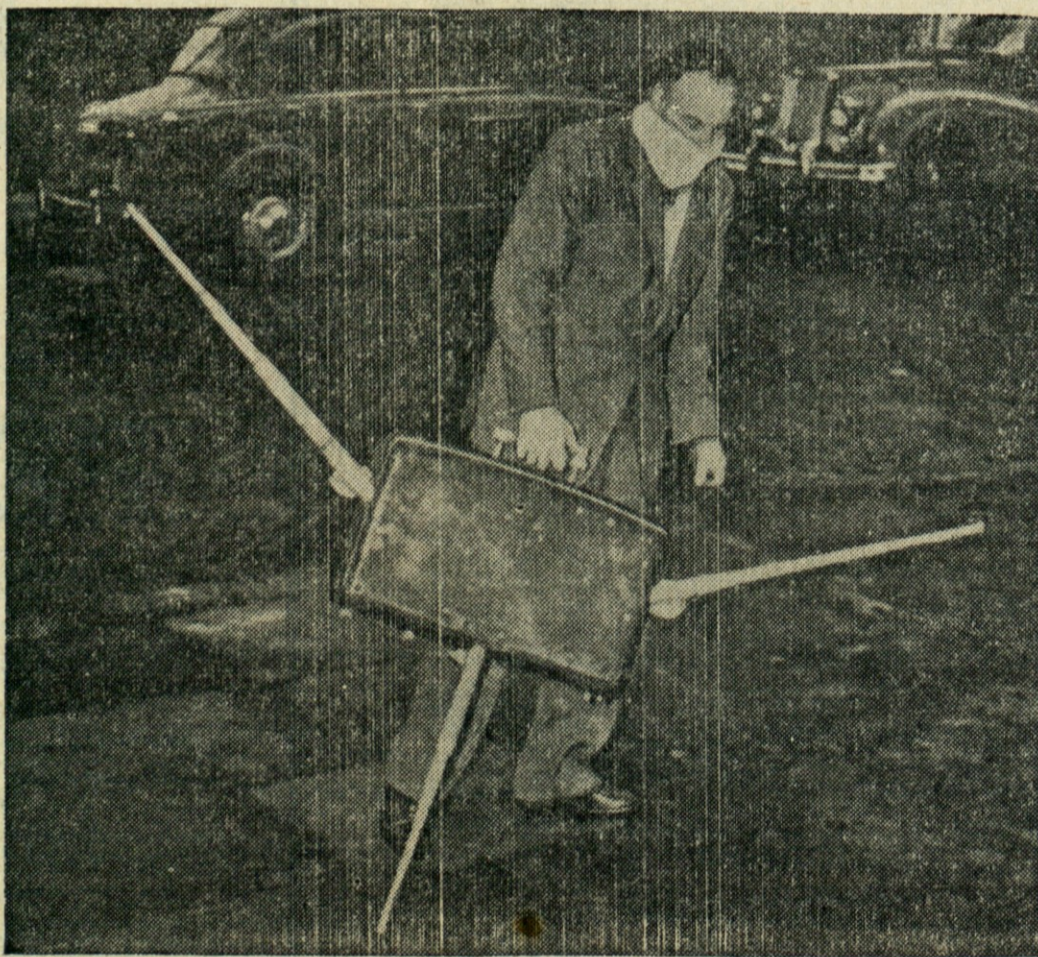
EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

549 EAST 185 STREET, EUCLID

KE 1-8187

SAMOOBRAMBA — Na sliki vidimo posebno aktovko (kovček) za prenašanje vrednosti. Čim njen lastnik iz kakršnega koli razloga pusti gumb pri držaju, sunejo iz aktovke tri mogoče in začno biti okoli sebe, aktovka sama pa začne rezko tuliti. Slika je bila posneta v Londonu na Angleškem tekom predvajanja nove naprave.

Zdaj prihaja, neomejen prostor na drugi strani, večno žuborenje glasov, kjer so vidne vse misli, kjer vse človeško zgubi svoj pomen, kjer duše sijajo kakor rože iz kristalnih vaz. Vse zemeljsko zgubi svojo težo, plava v iskrecem zlategem prahu, plivka kakor čudovito bel lokvanj na ožarjeni vodi.

Nataša odhaja. Njena bridka otroška leta, njena ponižanja, njen upor, hlastanje za ljubeznijo, sanje, leta v gozdu, z Razpetovimi zvončki in trobenticami posuta naročje, ki je ostalo jalovo. Vse to odhaja. Kakor nekoč od Razpeta, le da je od njega odšlo trgov

ma, v hipu. Morda je v tistem blisku ujel mejo med to in ono stranjo, jo videl in doumel. (Dalje prihodnjič)

DOPIŠNIKI, POZOR!

Kljub ponovnim opozorilom in prošnjam, naj vsakdo svoj dopis ali sporočilo, kakršne koli vrste za objavo podpiše s svojim polnim imenom in naslovom, smo prejeli v zadnjem času zopet vrsto dopisov in obvestil brez vsakega podpisa ali s tujim izmišljenim imenom. Opozarjamo vse, da pojdejo v bodoče vsa taka obvestila in dopisi naravnost v koš, ker ne moremo prevzeti odgovornosti za njihove vsebine!

NIZKE CENE!

PRI NORWOOD APPLIANCE SO SEDAJ TEKOM NO-
VEMBRA ZNIZALI CENE NA VSEM POHISTVU, TAKO
DA SE VAM IZPLACA POGLEDATI IN KUPITE VASE
POTREBŠČINE PO NAJNIZJIH CENAH.

	Preje	Sedaj
2 komada za sprejemno sobo	189.95	119.95
3 komade za spalno sobo	199.95	139.95
Električna kuhinjska peč	279.95	199.95
Plinska kuhinjska peč	159.95	119.95
Frigidaire Avtomatični pralni stroj	299.95	139.95
Sealy Modroc	39.95	26.95
Hoover čistilec	79.95	47.95
9x12 preproga	69.95	39.95
Kuhinjska miza in stoli	69.95	39.95
Skrinja iz sedrovine	69.95	39.95

POLEG ZGORAJ OMENJENIH KOMADOV IMAMO
NESTETO DRUGIH PREDMETOV, VSE PO ZNIZANIH
CENAH.

Lahka mesečna odplačila

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6202 St. Clair Avenue

JOHN SUSNIK in Sinovi

GRDINA POGREBNI ZAVOD

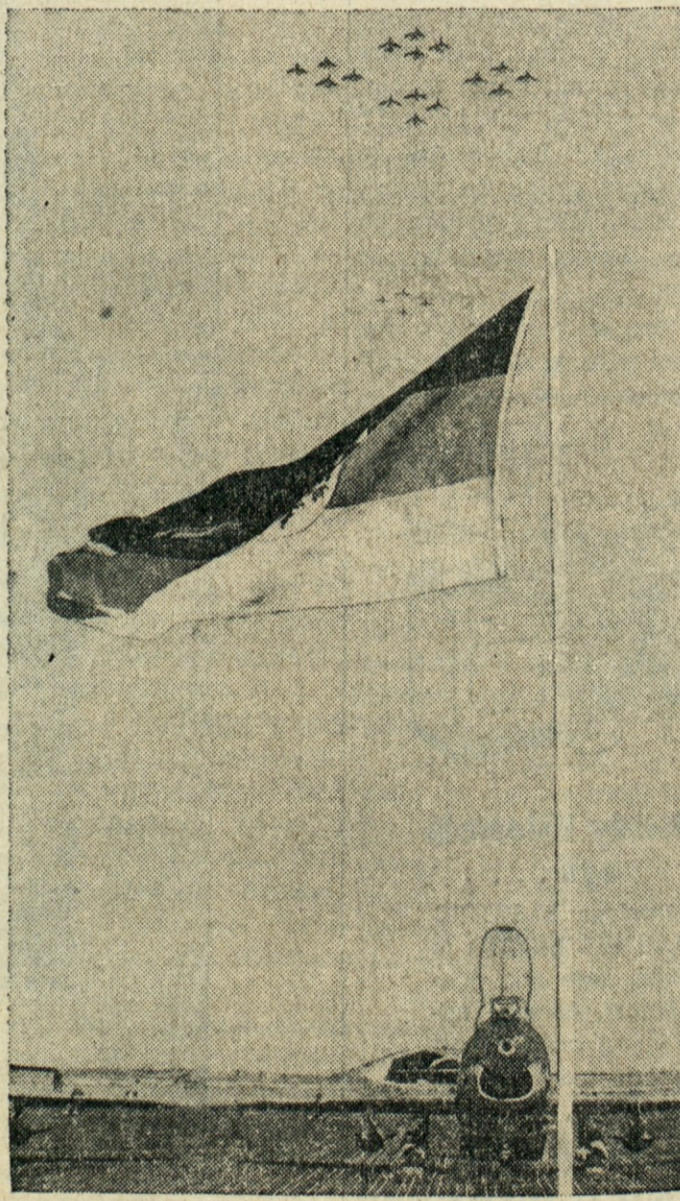
1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HEnderson 1-2088

KEmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

VISOKO POD NEBOM — Slika kaže memško vojaško letališče Erding, nad katerim leti prva nemška eksadrla opremljena s pet lovskimi letali, ki jih je izdelala italijanska tovarna Fiat.